

Læreplan i naturfag – forberedende opplæring for voksne

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 03.06.2024.

Gjelder fra 01.08.2024

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Naturfag er et sentralt fag for å forstå hvordan vår fysiske verden er bygget opp. Faget skal gi deltakerne et faglig grunnlag for å bruke og verne om naturressurser og biologisk mangfold og for å gjøre valg som fører til bærekraftig utvikling. Naturfag skal også gi deltakerne kompetanse til å ta vare på egen og andres helse. Gjennom selv å få utforske naturfaglig språk og naturfaglige metoder, praksiser og tenkemåter kan deltakerne få en bedre forståelse av hvordan naturfaglig kunnskap brukes og utvikles i samfunnet. Kunnskap om samspillet mellom natur, individ, teknologi og samfunn skal styrke deltakernes forutsetninger for å tenke kritisk, gjøre bevisste valg, finne løsninger og bruke stadig ny teknologi i møte med utfordringer i familielivet, arbeidslivet og samfunnslivet.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Naturfag skal bidra til undring, engasjement og nytenkning hos deltakerne ved at de får arbeide praktisk og utforskende med faget. Naturfag skal legge til rette for at deltakernes kompetanse, erfaringer og flerspråklige ressurser anerkjennes og kan brukes aktivt i opplæring og vurdering.

Kjerneelementer

Naturfaglige praksiser og tenkemåter

Deltakerne skal oppleve naturfag som et praktisk og utforskende fag og utvikle sin forståelse av verden fra et naturvitenskapelig og teknologisk perspektiv. Gjennom kjerneelementet naturfaglige praksiser og tenkemåter skal deltakerne møte naturfagets uttrykksformer, metoder og tenkemåter. Naturfagene har et spesielt språk og fagspesifikke måter å tenke på for å forklare og utforske fenomener og hendelser. Deltakerne skal få innblikk i hvordan naturfaglige hypoteser, modeller og teorier utvikles, og hvordan disse bidrar til at vi kan forstå, forklare og endre vår fysiske verden. Gjennom arbeid med naturfaglige praksiser og tenkemåter skal deltakerne også styrke sin evne til nytenkning og forståelse av naturfaglig teori.

Oppbygning – naturens byggesteiner og systemer

Deltakerne skal med utgangspunkt i egne erfaringer reflektere over hvordan alt i naturen henger sammen, og hvordan ulike systemer bygges, fra partikler og celler til organismer og økosystemer. Kjerneelementet skal bidra til deltakernes forståelse av at strukturer på partikkelnivå har betydning for større enheter, som for eksempel økosystemer og klima, og styrke deltakernes evne til å se sammenhenger i naturfag. Gjennom teoretiske og

praktiske arbeidsformer skal deltakerne bruke egne erfaringer og egen nysgjerrighet til å utforske teknologiske systemer, kroppens oppbygning og naturfaglige fenomener.

Endring – prosesser i natur og teknologi

Deltakerne skal utforske små og store endringer i stoffer, organismer og omgivelsene. Dette innebærer store og langsomme forandringer, som utviklingen av livet på jorden, og raskere prosesser, som faseoverganger og menneskets ulike livsfaseendringer. Kjerneelementet omfatter også det å erfare og reflektere over hvordan kunnskap er i stadig utvikling. Deltakerne skal med utgangspunkt i egne erfaringer utvikle sin forståelse av hvordan ulike faktorer sammen bidrar til endring. Kjerneelementet endring skal styrke deltakernes forutsetninger for å bruke kreativitet, naturfaglig språk og ulike former for samarbeid i møte med utfordringer som krever nye løsninger.

Innsikt – den naturfaglige medborger

Deltakerne skal videreutvikle sin naturfaglige innsikt og styrke sin rolle som aktør i hverdagslivet, samfunnslivet og arbeidslivet. De skal lære om kropp og helse, biologisk mangfold, energi, stoffer og naturfaglige praksiser og tenkemåter. Gjennom dette skal deltakerne opparbeide seg erfaringer og et begrepsapparat som styrker grunnlaget for å delta i demokratiske prosesser, gjøre bærekraftige vurderinger og gjøre gode helsevalg i et livslangt perspektiv. Kjerneelementet handler også om at deltakerne skal finne, organisere, reflektere over og presentere naturfaglig informasjon og vurdere troverdigheten til ulike kilder. Deltakerne skal utvikle denne kompetansen med utgangspunkt i naturfaglige erfaringer og kompetanse de har fra ulike arenaer, og kunne nyttiggjøre seg den videre i opplæringen, arbeidslivet og samfunnslivet.

Språklæring i naturfag

Deltakerne skal utvikle språket og strategiene de trenger for å kommunisere, lære og anvende naturfag på ulike arenaer, med ulike formål og i et livslangt perspektiv. Deltakerne utvikler denne kompetansen gjennom å reflektere over og systematisere erfaringer de gjør seg med naturfaglige problemstillinger og situasjoner i og utenfor opplæringen. De skal få erfare at språklig utforskning og utprøving verdsettes, og at det å kunne kommunisere og gjøre seg forstått i faget er viktigere enn formell korrekthet.

Å utvikle språket i naturfag innebærer å samarbeide språklig og faglig om begrepsinnlæring, kategorisering, fagtekstproduksjon og presentasjon av data. Den språklige kompetansen i naturfag går fra å kunne navngi og beskrive observasjoner og fenomener til å dele erfaringer og kunnskap om verden som omgir oss, på en faglig presis måte. Flerspråklighet fungerer som en bro mellom forkunnskaper og nye erfaringer når deltakerne skal utvikle og vise naturfaglig kompetanse på norsk.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I naturfag handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å styrke deltakernes forutsetninger for å ivareta egen og andres fysiske og psykiske helse, og det handler om å utvikle forståelse av naturens betydning for folkehelsen. Deltakerne skal forholde seg kritisk til helserelatert informasjon og bruke den til å ta gode og ansvarlige valg knyttet til helse, miljø og sikkerhet i både hverdagslivet, familielivet og arbeidslivet. Deltakernes livsmestringskompetanse skal brukes aktivt i opplæringen.

Demokrati og medborgerskap

I naturfag handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at deltakerne skal få grunnlag for å skille mellom vitenskapelig basert kunnskap og kunnskap som ikke er basert på vitenskap. Naturfag skal samtidig bidra til åpenhet for erfaringsbasert og tradisjonell kunnskap om naturen.

Kompetanse i naturfag gir grunnlag for å være en aktiv medborger og å forstå og være kritisk til argumentasjonen i samfunnsdebatten. Gjennom å utvikle deltakernes naturfaglige begrepsapparat legger faget til rette for at deltakerne kan delta i utdanning, arbeidsliv og samfunnsliv.

Bærekraftig utvikling

I naturfag handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om at deltakerne skal videreutvikle kompetanse til å gjøre miljøbevisste valg og handlinger, og at de skal se disse i sammenheng med lokale og globale miljø- og klimautfordringer. Kunnskap om sammenhenger i naturen er nødvendig for å forstå hvordan vi mennesker er med på å påvirke den. I møte med naturfaglig kunnskap danner deltakernes kulturelle kompetanse og naturerfaring et verdifullt grunnlag som kan bidra til å finne løsninger for å begrense klimautfordringene, bevare biologisk mangfold og forvalte jordens naturressurser på en bærekraftig måte.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i naturfag er å kunne kommunisere muntlig om naturfaglige temaer i opplæringen og i situasjoner i hverdags- og arbeidslivet. Det innebærer å dele og utvikle naturfaglig kunnskap og stille naturfaglige spørsmål basert på observasjoner, erfaringer og faglig informasjon. Det innebærer også å bruke naturfaglige begreper for å beskrive, forklare og reflektere over naturfaglig innhold, og for å begrunne egne holdninger og valg, gjerne med støtte i andre språk deltakerne kan.

Utviklingen av muntlige ferdigheter i naturfag går fra å kunne lytte, sette ord på og samtale om opplevelser og observasjoner til å kunne presentere og diskutere stadig mer komplekse sammenhenger i faget og å kunne benytte seg av et stadig mer presist naturfaglig språk.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i naturfag er å kunne formulere spørsmål til observasjoner og skrive eller skissere naturfaglige forklaringer etter modelltekster. Det innebærer å kunne uttrykke seg forståelig i ord og bilder, både i formidling til andre og i egen læringsprosess. Å kunne skrive i naturfag er også å kunne gi enkle beskrivelser av observasjoner, erfaringer og egne synspunkter og delta i språklig samhandling med støtte i eget og andres førstespråk.

Utviklingen av skriveferdigheter i naturfag går fra å bruke tegninger og enkle tekster til å uttrykke seg med et stadig mer presist naturfaglig språk, inkludert bruk av figurer og symboler. Dette innebærer å kunne skrive stadig mer komplekse tekster og benytte ulike teksttyper og visualiseringsmodeller i kommunikasjon og problemløsning i opplæring, arbeidsliv og samfunnsliv.

Å kunne lese

Å kunne lese i naturfag er å kunne forstå naturfaglige begreper, symboler og figurer i naturfaglige tekster i opplæringen og fra hverdagslivet og arbeidslivet. Lesing i naturfag innebærer også å finne informasjon fra ulike teksttyper og kilder og å identifisere relevant innhold. Det innebærer blant annet å lese og tolke faremerking og instruksjoner. Med utgangspunkt i egne erfaringer og flerspråklige ressurser skal deltakerne kunne bruke lesing av tekster til å tilegne seg kunnskaper og begrepsforståelse.

Utviklingen av å lese i naturfag går fra å finne og bruke informasjon i enkle tekster og illustrasjoner til å tolke og reflektere over naturfaglige tekster med stadig flere fagbegreper, symboler, figurer og tabeller i opplæring, arbeidsliv og samfunnsliv.

Å kunne regne

Å kunne regne i naturfag er å kunne innhente, bearbeide, tolke og framstille relevant tallmateriale. Regning i naturfag innebærer å bruke relevante begreper og velge passende måleinstrumenter og måleenheter i arbeid med å løse naturfaglige problemstillinger. Regning i naturfag er også å kunne sammenligne og vurdere beregninger, resultater og framstillinger, og tolke og reflektere over informasjon som inneholder tall, størrelser, tabeller, diagrammer, grafer og figurer. I møte med regning i naturfag skal deltakerne dra nytte av sin flerspråklige kompetanse og sine egne erfaringer med regning og måling.

Utviklingen av å regne i naturfag går fra å bruke enkle metoder for å telle opp, sortere og klassifisere til å kunne reflektere over valg av metoder, begreper og måleinstrumenter og vurdere resultater og informasjon kritisk.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i naturfag er å kunne bruke digitale ressurser til å utforske, registrere og presentere data fra observasjoner, feltarbeid og egne og andres studier. Digitale ferdigheter er å bruke søkeverktøy, beherske søkestrategier og finne og vurdere relevant informasjon om naturfaglige emner. Det er også å kunne benytte seg av digitale ressurser og kilder i utviklingen av egen forståelse av naturfaglige konsepter, og i kommunikasjon med andre. Digitale ferdigheter er å kunne orientere seg på digitale plattformer knyttet til egen livs- og helsesituasjon, og å benytte seg av flerspråklige digitale kilder og ressurser i arbeid med begrepslæring og naturfaglig kunnskapsutvikling.

Utviklingen av digitale ferdigheter i naturfag går fra å kunne bruke enkle digitale ressurser, måleinstrumenter og tekstbehandlingsprogrammer til i økende grad å kunne arbeide selvstendig med digitale naturfaglige kilder, bruke ulike digitale framstillingsmetoder i eget arbeid og vise dømmekraft i valg og bruk av digitale kilder.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering modul 1

Kompetansemål etter modul 1

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- undre seg og stille spørsmål, og knytte dette til egne eller andres naturfaglige erfaringer
- gjøre målinger og skrive inn resultatene i en enkel tabell eller et enkelt skjema
- utforske og beskrive på en enkel måte observerbare størrelser som fart og temperatur
- utforske, sortere og samtale med støtte om observerbare egenskaper til ulike objekter, materialer og stoffer
- kjenne til og bruke regler for kildesortering og samtale med støtte om kildesortering og gjenbruk
- gjenkjenne og navngi noen vanlige plante- og dyrearter i et naturområde
- utforske og gi enkle beskrivelser av naturen i nærmiljøet
- beskrive på en svært enkel måte naturopplevelser og kjennetegn ved naturen i ulike årstider

- navngi sentrale kroppsdelar og beskrive hovedfunksjonen deres på en enkel måte
- samtale med støtte om enkle, sentrale begreper knyttet til fysisk og psykisk helse
- samtale om mat og gi eksempler på sunt kosthold med utgangspunkt i offentlige anbefalinger
- kjenne til bruken av nødnumre og utøve grunnleggende førstehjelp
- finne informasjon om ulike helsetjenester i eget nærmiljø
- lage sammensatte tekster med ord, enkle setninger og bilder for å beskrive observasjoner i naturen

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Deltakerne viser og utvikler kompetanse i naturfag modul 1 når de undrer seg, stiller spørsmål og knytter egne erfaringer til nye begreper. Deltakerne viser og utvikler også kompetanse når de kommuniserer med støtte om natur i nærmiljøet og samtaler om kropp og helse på en enkel måte, og gjennom å gjøre og registrere enkle målinger og sortere ulike objekter etter observerbare størrelser og egenskaper.

Læreren skal legge til rette for deltakermedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å bruke varierte vurderingsformer og ta utgangspunkt i deltakernes erfaringer, ressurser og førkunnskaper i læringsarbeidet. Læreren og deltakerne skal være i dialog om deltakernes utvikling i naturfag. Deltakerne skal få mulighet til å sette ord på hva de mestrer, og reflektere over sin egen faglige og språklige utvikling. De skal få informasjon om hva som forventes av dem, og hvordan de kan arbeide videre for å nå målene sine for opplæringen. Læreren skal bruke underveisvurderingen til å tilpasse den videre opplæringen. Underveisvurderingen skal bidra til at deltakerne bruker sine kompetanser, erfaringer og språklige ressurser til å utforske og prøve seg fram i videre læring.

Kompetansemål og vurdering modul 2

Kompetansemål etter modul 2

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- utforske og lage spørsmål til observasjoner og bruke enkle tabeller, modeller og figurer til å organisere innsamlede data
- gi eksempler på hvor man kan finne naturfaglig informasjon
- lese enkel naturfaglig informasjon og reflektere med støtte over kildens troverdighet
- tolke faremerking av hverdagskjemikalier og kjenne til hvordan de skal oppbevares

- utforske og beskrive på en enkel måte hvordan noen stoffer kan endre seg når de blandes med andre stoffer
- gjøre forsøk med, samle data om og gi enkle beskrivelser av noen faste stoffer, væsker og gasser
- samtale om vanlige værforhold med bakgrunn i egne erfaringer, og beskrive vannets kretsløp på en enkel måte
- bruke modeller til å utforske hvordan døgn og årstider oppstår
- gi en enkel beskrivelse av noen av kroppens organsystemer og utforske hvordan ulike deler i systemene virker sammen
- gi eksempler på vanlige sykdommer, samtale om hva man kan gjøre for å verne kroppen mot smittsomme sykdommer, og gjøre målinger av kroppstemperatur og puls
- samtale om hvordan livsstil kan påvirke helsen, og gi eksempler på konsekvenser ved bruk av rusmidler
- samtale med støtte om grensesetting og respekt for egen og andres kropp
- gi en enkel beskrivelse av hovedtrekkene i utviklingen fra befruktning til fødsel
- gjøre kort rede for de mest brukte prevensjonsmidlene, seksuelt overførbare sykdommer og abort
- sammenligne naturen i nærområdet med andre naturområder, med utgangspunkt i egne erfaringer
- skrive og fortelle om egne erfaringer med naturen

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Deltakerne viser og utvikler kompetanse i naturfag modul 2 når de bruker bilder og andre modeller til å gi enkle beskrivelser av noen grunnleggende sammenhenger i naturfag. De viser og utvikler også kompetanse i samtale med støtte om grunnleggende aspekter ved menneskets reproduksjon, grensesetting og helse, og når de kategoriserer noen stoffer etter observerbare egenskaper. Deltakerne viser kompetanse i naturfag når de bruker sine erfaringer og sin flerspråklighet som ressurs i eget læringsarbeid.

Læreren skal legge til rette for deltakermedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å bruke varierte vurderingsformer og ta utgangspunkt i deltakernes erfaringer, ressurser og førkunnskaper i læringsarbeidet. Læreren og deltakerne skal være i dialog om deltakernes utvikling i naturfag. Deltakerne skal få mulighet til å sette ord på hva de mestrer, og reflektere over sin egen faglige og språklige utvikling. De skal få informasjon om hva som forventes av dem, og hvordan de kan arbeide videre for å nå målene sine for opplæringen. Læreren skal bruke underveisvurderingen til å tilpasse den videre opplæringen. Underveisvurderingen skal bidra til at deltakerne bruker sine kompetanser, erfaringer og språklige ressurser til å utforske og prøve seg fram i videre læring.

Kompetansemål og vurdering modul 3

Kompetansemål etter modul 3

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- stille spørsmål om og utforske naturfaglige fenomener, samle data og presentere resultater og identifisere eventuelle feilkilder
- gi eksempler på HMS-krav knyttet til dagliglivet og arbeidslivet og sammenligne eksemplene med egne erfaringer
- samtale om teknologi og oppfinnelser, og beskrive og utforske sammenhengen mellom form, materiale og funksjon
- samtale om hva energi er, beskrive og sammenligne fornybare og ikke-fornybare energikilder og gi eksempler på ulike energikjeder
- utforske enkle teknologiske systemer som bruker elektrisk energi, og samtale med støtte om bruk av og sikkerhet knyttet til elektrisk energi
- gjenkjenne, observere og beskrive levende og ikke-levende faktorer i et naturområde og reflektere over samspillet og tilpasningen mellom dem
- utforske og beskrive ulike næringskjeder
- samle data om, utforske og beskrive likheter og forskjeller mellom ulike arter, og sortere artene etter felles egenskaper
- beskrive hvordan alle organismer er bygget opp av celler, og gi eksempler på noen oppgaver cellene har
- gi eksempler på hvordan menneskelig aktivitet påvirker et naturområde, og foreslå tiltak som sørger for en bærekraftig utvikling
- samtale om avfallshåndtering i et lokalt og globalt perspektiv og gi eksempler på hvordan forurensing kan påvirke små og store kretsløp
- skrive naturfaglige tekster om observasjoner og erfaringer, med støtte i modelltekster

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Deltakerne viser og utvikler kompetanse i naturfag modul 3 når de utforsker naturfaglige emner, samler data, presenterer resultater og identifiserer feilkilder. De viser og utvikler også kompetanse ved å se sammenhenger mellom egne erfaringer og ny kunnskap om arter, økosystemer og teknologi, og gjennom samtaler om celler, energi og bærekraftig utvikling, med støtte i egen flerspråklighet.

Læreren skal legge til rette for deltakermedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å bruke varierte vurderingsformer og ta utgangspunkt i deltakernes erfaringer, ressurser og førkunnskaper i læringsarbeidet. Læreren og deltakerne skal være i dialog om deltakernes utvikling i naturfag. Deltakerne skal få mulighet til å sette ord på hva de mestrer, og reflektere over sin egen faglige og språklige utvikling. De skal få informasjon om hva som forventes av dem, og hvordan de kan arbeide videre for å nå målene sine for opplæringen.

Læreren skal bruke underveisvurderingen til å tilpasse den videre opplæringen. Underveisvurderingen skal bidra til at deltakerne bruker sine kompetanser, erfaringer og språklige ressurser til å utforske og prøve seg fram i videre læring.

Kompetansemål og vurdering modul 4

Kompetansemål etter modul 4

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- samtale om hva som kjennetegner naturvitenskapelig kunnskap, og reflektere over hvordan ny kunnskap utvikles gjennom samarbeid og kritisk tilnærming til eksisterende kunnskap
- utforske og gi eksempler på hvordan teknologi kan løse utfordringer, skape muligheter og føre til nye dilemmaer
- samtale om hvordan energiproduksjon og energibruk kan påvirke miljøet lokalt og globalt
- forklare drivhuseffekten og samtale om faktorer som kan forårsake globale klimaendringer
- bruke atommodeller og periodesystemet til å gjøre rede for egenskaper til noen grunnstoffer og kjemiske forbindelser
- beskrive hovedtrekk ved fotosyntese og celleånding og reflektere over hvorfor det er viktig for livet på jorden
- samtale om hvordan pusten, fordøyelsen og blodet jobber sammen gjennom celleånding for å opprettholde kroppens vitale funksjoner
- beskrive hovedtrekk ved evolusjonsteorien og knytte det til naturvitenskapelig metode
- beskrive sentrale trekk ved kroppens immunforsvar, forklare hvordan vaksiner virker, og reflektere over hva vaksiner betyr for folkehelsen
- gjøre rede for fysiske og psykiske forandringer som er sentrale i ulike livsfaser, og samtale om hvordan disse forandringene kan påvirke oss mennesker
- samtale om grensesetting, forståelse og respekt knyttet til seksualitet, prevensjonsmidler og abort, og begrunne egne synspunkter
- gi eksempler på og reflektere over hvordan rus, legemidler, miljøgifter og kosthold påvirker kroppen
- bruke naturfaglig kunnskap i samtaler om et selvvalgt samfunnsaktuelt tema

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Deltakerne viser og utvikler kompetanse i naturfag modul 4 når de formidler naturvitenskapelige forklaringsmodeller, beskriver sammenhenger og reflekterer over bærekraftig utvikling i et vidt perspektiv. Deltakerne viser og utvikler også kompetanse når de reflekterer over

naturvitenskapelig kunnskap og metode, teknologisk utvikling og grunnleggende forutsetninger for liv. I tillegg viser deltakerne kompetanse gjennom å samtale om og beskrive kroppens funksjoner og naturens byggesteiner på en enkel måte. Deltakerne viser og utvikler kompetanse gjennom å reflektere over fysisk og psykisk helse sett i sammenheng med grensesetting og respekt og medborgerskap.

Læreren skal legge til rette for deltakermedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å bruke varierte vurderingsformer og ta utgangspunkt i deltakernes erfaringer, ressurser og førkunnskaper i læringsarbeidet. Læreren og deltakerne skal være i dialog om deltakernes utvikling i naturfag. Deltakerne skal få mulighet til å sette ord på hva de mestrer, og reflektere over sin egen faglige og språklige utvikling. De skal få informasjon om hva som forventes av dem, og hvordan de kan arbeide videre for å nå målene sine for opplæringen. Læreren skal bruke underveisvurderingen til å tilpasse den videre opplæringen. Underveisvurderingen skal bidra til at deltakerne bruker sine kompetanser, erfaringer og språklige ressurser til å utforske og prøve seg fram i videre læring.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen deltakeren har etter opplæringa i modul 4 i naturfag. Læreren skal planlegge og legge til rette for at deltakerne får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenking, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i naturfag basert på kompetansen deltakeren har vist når deltakeren har kommunisert kunnskap om og forståelse av fagets innhold og sammenhenger. Karakteren skal også være basert på kompetansen deltakeren har vist når deltakeren har arbeidet utforskende med faget.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Etter modul 4:

Deltakeren skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for deltakere

Etter modul 4:

Deltakeren kan trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen med forberedelsesdel. Muntlig-praktisk eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Etter modul 4:

Privatisten skal opp til muntlig-praktisk eksamen. Muntlig-praktisk eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Kommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

Modulvurdering

Etter modul 1:

Deltakeren skal ha én vurdering.

Karakterskalaen som skal brukes, er den tredelte skalaen lav måloppnåelse, middels måloppnåelse, høy måloppnåelse.

Etter modul 2:

Deltakeren skal ha én vurdering.

Karakterskalaen som skal brukes, er den tredelte skalaen lav måloppnåelse, middels måloppnåelse, høy måloppnåelse.

Etter modul 3:

Deltakeren skal ha én vurdering.